

Lehaja vauk dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Ašiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se pošilja na uredništvo. — Nekankirana plana se ne sprejemajo, razen tistih, ki so v tisku. — Izkazatelj in odgovorni urednik Stefan Gordin. — Letnik izdajatelj Edinost. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina: 1000. — Pošta: 1. 3. —, pol leta 1. 18. — in celo leto 1. 36. —. — Telefon uredništva in uprave Stav. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglašje se računa po širini ene kolone (72 mm). — Oglašje trgovcev in obrtnikov po 20 stotink, oglašje vabila po 40 stotink, oglašje denarnih zavodov po 80 stotink. Mali oglašji po 10 stotink, beseda, najmanj pa 1. —. Oglašje sprejema inšertni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aš. 20.

I. jugoslovanski časnikarski kongres v Zagrebu 16., 17. in 18. novembra 1919.

Organizacija poročevalske službe.
Po sprejetju predloga na ustanovitve enotne skupne stanovske organizacije je vodja ljubljanskega dopisnega urada, Josip Prunk, obširno poročal, kako naj bi se organizirala poročevalska služba, da bi najbolj rabila i časništvu in državi. Predlagal je naslednjo resolucijo:

„Prvi kongres jugoslovanskih časnikarjev v Zagrebu skleni: Uvažuje neprecenljive koristi in neizbežne potrebe točnega in enotnega informiranja javnega mnenja v notranjosti države SHS in v inozemstvu in narodnem, političnem, gospodarskem in kulturnem pogledu, ker bi sistematično razvijanje takih informacij rabilo ne samo v prid razvoja države in njenega ugleda, temveč tudi v pospeševanje našega tiska in objektivnega prikazivanja naših prišlik in neprilik v inozemstvu; naglašja prvi kongres jugoslovanskih časnikarjev v Zagrebu, da je zadnji čas, da se ustanovi edinstvena poročevalska ali dopisna organizacija za kraljevino SHS, ter poziva osrednjo vladu, naj nemudoma skliče enotno zastopništev raznih sedaj obstoječih jugoslovanskih časnikarskih organizacij, nadalje zastopnikov lokalnih dopisnih uradov, poslušajočih se sedaj v posameznih jugoslovanskih pokrajinah, in slednjim zastopnikom vlade, ki naj določijo načela za čim prejšnjo udeležitev take edinstvene poročevalske institucije.“

Evgen Demetrotić, glavni urednik „Jutarnjega lista“, je predlagal naslednji dodatek: „Izvoli naj se odbor 6 članov, ki predloži enotni začetni načrt o organizaciji dopisnega urada.“

Ceh G. Zajiček je govoril o potrebi organizacije poročevalske službe med Jugoslavijo in Čehoslovakijo. Urednik belgajske boljševske „Slobodne Reči“, g. Pijade, je predlagal, da naj se to vprašanje odloži. Njegov predlog je bil odložen z vsemi proti dvema glasovoma in potem sprejet Prunkov predlog z Demetrotićevim dodatkom.

Za tiskovno svobodo.
Drugi dan kongresa, v ponedeljek, je bilo kot prva točka na dnevnem redu vprašanje tiskovne svobode, o katerem je poročal tov. dr. Rogulja. Poudarjal je, da je tiskovna svoboda prvi pogoj ustavne svobode. Razvila se je nato razsežna razprava, v kateri so se razni govorniki dotaknili tudi vprašanja cenzure in vprašanja odgovornosti urednikov. Dopis Zveze ženskih društev je dal povod tudi za razpravo o vprašanju pornografskih spisov. Po ponovnem razsežnem poročevalčevem govoru, ki se je nanašal na vsa dotaknjena vprašanja, se je sprejela naslednja resolucija:

1. Jugoslovanski časnikarski kongres v Zagrebu želi, da se v kazenskem postopanju varuje uredniška tajnost. 2. Jugoslovanski časnikarski kongres zahteva, da se ob prijliki sestavljanja tiskovnega zakona zaslišijo tudi zastopniki časnikarskega stanu. 3. Jugoslovanski časnikarski kongres najodločneje zahteva, da se takoj odpravijo vse ustitvne tiska, zlasti cenzura, in da se z ustavo naše nove države in z zakonom zajamči popolna tiskovna svoboda.

Sprejel se je tudi dodatek tov. Pijadeja, ki izraža zaupanje, da se je politična cenzura, ki je odpravljena v mejah bivše kraljevine Srbije, pridržala v vseh ostalih pokrajinah, s čimer vlada kaže nekako svoje nezaupanje v tisk teh pokrajin. Kongres, prepričan, da ta vladni ukrep ni upravičen, in stoječ na stališču popolne tiskovne svobode, zahteva, da se srbski tiskovni zakon razširi na vso državo in sicer takoj.

Ker se je sklenilo, da se ta sklep brzojavno sporoči vladu v Belgrad, je bil tudi sprejet predlog tov. Sporčića, ki nalaga odboru za sestavo društvenih pravil, da izdela pravilnik za vzvratni postopek s strani društva proti posebnim, v statutu pragmatično naštetim prestopkom s strani posameznih tiskovnih organov.

Pozdravi prijateljem Jugoslovenstva.
Pred prehodom na dnevni red se je na popoldanskem zborovanju sprejel predlog tov.

v boljšo bodočnost jugoslovenskega časnikarskega stanu.

Po overitvenju zapisnika je predsednik zaključil kongres.

Počastitve in družabne prireditve.
Pred zaključitvijo kongresa je tov. Schlegel sporočil zborovalcem, da je regent odlikoval predsednika in tajništvo kongresa z redom Sv. Save.

V ponedeljek opoldne je mestni župan dr. Srkulj povabil na obisk predsedništvo kongresa ter česke in ruske goste. Med obedom je župan nazdravil novoustanovljenemu edinstvenemu časnikarskemu društvu ter pozdravil slovenske goste.

Iste dne zvečer se je vršil v Trgovačkem Domu poslovilni banket, katerega se je poleg časnikarstva udeležilo veliko število drugih odličnih gostov ter se je izrekla cela vrsta navdušenih napitnic. S splošnim odobravanjem se je tudi sprejela italijanska zahvala člana „Laboratorjev“ uredništva na gostoljubnost jugoslovanskega časnikarstva.

V torek popoldne so se udeležniki kongresa razšli v svoje domače kraje, noseč s seboj zavest, da so s svojim kongresom ne le položili temelj boljši bodočnosti jugoslovenskega časništva in časnikarstva, temveč tudi znatno pripomogli k utrditvi udeležanja trojevnega jugoslovenskega naroda v svobodni domovini.

Daj Bog, da se tudi res in čim prej uresniči zasnove prvega jugoslovenskega časnikarskega kongresa!

Mirovna konferenca.

Zakaj ni jugoslovanska delegacija podpisala mirovne pogodbe.

PARIZ, 29. (S) Neka uradna vest iz Belgrada pravi: Odposlanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev bi bilo moralo podpisati istočasno mirovno pogodbo in priloge, med katerimi se je nahajal dogovor, ki vsebuje klavzulo, katere določa, da se poravnava odškodnina Srbiji z dolgovi, ki jih imajo nove države kraljevine. Iz tega razloga ni hotelo naše odposlanstvo na mirovni konferenci podpisati saintgermanske pogodbe. Vlada medtem priznava dolgeve, ki se nalagajo našim deželam kot prispevek za osvoboditev in svote, ki jih bodo morale plačati, v vrednosti pridobljenih dobrot. Gre torej za način ureditve računov, a ne samo za načelo finančnih bremen, ki se morajo prenašati. Način ureditve računov, kakor ga predlaga pogodbeni načrt, bi bil v škodo predjudov, ki se morajo dati in bi odločil na nedoločen čas plačanje odškodnine za naše žrte. Nove težave, ki so nastale na mirovni konferenci, so zopet povzročile odgoditev podpisa mirovne pogodbe.

— Princ regent je izjavil, da smatra za svojo dolžnost, oditi v Pariz.

IZ RUSIJE.

Boljševiško-angelska pogajanja.

LONDON, 29. Pogajanja med O'Gradyjem, angleškim delegatom in Litvinovim, boljševiškim delegatom, glede vprašanja izmenjave ujetnikov so se začela v Kopenhagenu, in zdi se, da se kmalu končajo, kajti O'Grady upa, da se povrne tekot desetih dni v London. Ujetih angleških mornarjev je samo 130, toda v Petrogradu in v Moskvi se nahaja še nekoliko tisoč angleških podanikov, ki se morajo povrniti v domovino.

Litvinov namerava očitno razširiti svoje delovanje tudi v Nemčijo in Avstrijo z izgovorom, da želi rešiti ruske ujetnike v Nemčiji in Avstriji in avstrijske ter nemške v Rusiji in Sibiriji. Bržkone pa je pravi namen boljševiškega delegata vzpostaviti odnose s centralnimi državami in skleniti žnjimi nove pogodbe, ali pa mirovno pogodbo namesto brestitovske, ki jo je mirovna konferenca razveljavila.

Tudi na Danskem se nahaja veliko ruskih ujetnikov, ki so zbežali tekom vojne iz Nemčije in so se sedaj obrnili na Litvinova. Le-ta je porabil dobro priliko, in vse kaže na to, da ostane tudi po dokončanih pogajanjih z angleškim zastopnikom še nekoliko časa v danskem glavnem mestu v svrhu pogajanj z Dansko.

„Ti ljubiš mladega Milica, je-li?“
Sofija ni rekla nič, pač je razkrila roki in se vrgla sestri na prsi ter zajela v glasen jok.

„Sestra, draga sestra moja!“
Marta je prišla prestrašeno dekle pod roko ter jo odvela molče v grad.

Bilo je že precej pod večer. Dnevna svetloba je slabotno dohajala v veliko dvorano mokriškega gradu, kjer se je za dolgo mizo posvetoval krog hrvaške gospode, stavev in zrelih mož. Živi, ognjevit ljudje, izkušeni junaki, včasih siloviti, ali dobrega srca. Na čelu mize je sedel na visoki stolici Ambroz, miren, pazljiv. Bela brada mu je bila kakor od kamena, pesti ste mu počivale na mizi. Za njim je stal Stejko, ognjevit, veliki mladenič. Očesi ste mu nemirno blodili po dvorani. Bil je kot napeta puška, kakor da bi hotel vsak hip planiti. Bolj oddaljeno je sanjal povesene glave mlajši sin Baltazar; nezrel, blede, zaspan, je malo mislil, nič govoril. Turopolje gospod Vurnović je gledal, vihaječ si brke, mirno pred se. Kadar je kdo izpregovoril, ga je samo ošinil z malimi plahimi očmi, ki so mu iz velike glave gledale kakor krtu; ko pa je sam govoril, je sekal s svojim ostrim umom kot z mečem. Zupnik Sv. Nedelje, človek velikega rdečega obraza in črnih las, se je stiskal v kot, prežeč z očmi kot ris. Gospod Konjski, raztezoč se na svoji stolici,

Estonsko - boljševiško bojišče.

STOCKHOLM, 30. (S) Estonski vojni minister je izjavil, da so bili boljševiki povsod odbiti. Na Estonsko prihaja vsak dan veliko število beguncev. Sedaj je število zrastle že na 80.000. Estonske oblasti jim po močeh pomagajo.

Poljsko-boljševiški boji.

VARŠAVA, 29. (S) Poročilo poljskega vrhovnega stana pravi: Boljševiško bojišče. Pri Polocku smo odbili s protinapadom sovražne napade, ki so hoteli čez reko Dvino. Sovražnikov napad na bobruisko predmostje je bil krvavo odbit. Na bojišču pri Polesiju, severno od reke Pripijeta in pri Novogorodu Volynskem živahno delovanje naših patrol.

VARŠAVA, 29. (S) Boljševiško bojišče. Pri Polesiju živahni artiljerijski boji. Pri Kamionovu so nase čete prisilile boljševike na umik. Pri izlivu Noczorka v Dvino so naši oddelki v drznem naskoku prešli reko, ujeli veliko boljševikov in zaplenili veliko množico topov in vojnega materiala.

Nemško-poljski spor.

CURIH, 29. (S) Iz Varšave poročajo: „Gazeta Gdanska“ javlja, da je nemški okrajni glavar ukazal ob prijliki razpisa občinskih volitev v prostem mestu Gdanskem, naj se vrše volitve tudi v Klakovem in Rebotkovem, čeravno pripadata ta dva mesta po mirovni pogodbi Poljski.

Madžarska nevarnost za Čehoslovakijo.

PRAGA, 29. (S) Listi prinašajo neki govor madžarskega vojnega ministra Friedricha, ki naglašja celokupnost madžarskega ozemlja kot pogoj za podpis mirovne pogodbe. Časopisje trdi, da je to naglašanje naplereno proti Čehoslovakiji, in pravi, da sledi leta z nezapravo pozornostjo dogodkom na Madžarskem in da se pripravljajo na vsako eventualnost.

Bratislava sedež plovne komisije.

PRAGA, 29. (S) »Pressburger Zeitung« doznava, da bo Bratislava sedež mednarodne plovne komisije in njenega predsednika admirala Trouridga. Dan za otvoritev del te komisije se ni določil.

Iz Avstrije.

Avstrija kljuje Nemčijo na pomoč.

CURIH, 29. Dunajski župan in podžupan, državni tajnik Renner in predsednik Seltz so izjavili v pogovorih z zastopniki berlinskih listov in v poslanicah nemškimi politikom, da bodo milijoni avstrijskih prebivalcev obsojeni na smrt zaradi stradanja in mraza, če jim Nemčija takoj ne pomaga. Avstrijski državniki, ki so podpisali v Saint Germainu odpoved na priključitev k Nemčiji, ker so upali na ententno pomoč, so sedaj videli, da ententa ne more zajamčiti Avstriji znosljivega življenja, in da jo more rešiti od popolnega poloma edinoe priključitev k Nemčiji.

V teh dneh je prišel na Dunaj Aliz. Njegov povratek na Dunaj je gotovo v zvezi s to novo smerjo avstrijske politike. Znano je namreč, da je bil ravno Aliz tisti, ki je največ pripomogel k avstrijski odpovedi priključitve k Nemčiji. Njegovo delo pa bo gotovo zelo težavno, ker simpatije za Nemčijo rastejo vedno bolj.

V Nemčiji se je predvidevala sedanja katastrofa v Avstriji, in poslanica nemških politikov ni ostala brez uspeha. Avstrijsko-nemški odbor v navadni skupščini je razpravljal o načinu takojšnje pomoči. Zdi se, da bodo stranke predložile narodni skupščini, naj pozove vladu, da omejit porabo živil, da se na ta način pomaga Avstriji. Komisiji Nemcev, ki prebivajo v Avstriji, je predsednik Ebert zagotovil, da ni mogoče pomagati Avstriji, vsaj nemškimi podanikom v Avstriji. Neko poročilo Wolfste agencije pravi, da se zniža s 1. decembra odmerek kruha na tečen za 50 gramov. Na ta način se prihraniti 2 milijona kilogramov na mesec, ki se dasta na razpolago Avstriji.

Iz Francije.

Konec črkostavke v Parizu.

PARIZ, 29. (S) Črkostavci stavkajočih časopisov so imeli nocoj sestanek, na katerem so se zaslusnjo poročili o ukrepih, ki so jih naredili njihovi zastopniki pri ravnateljih časopisov, sklenili, da se prične zopet delo in sicer v ponedeljek ob 2 za večerne liste in ob 9 za liste, ki izidejo v torek zjutraj.

PARIZ, 29. (S) Po treh tednih je dokončala črkostavska stavka. Črkostavci se povrnejo na delo v ponedeljek pod prejšnjimi pogoji. Znano je, da so meseca oktobra zahtevali črkostavci listov dnevno draginjsko določado 3 frankov; ravnatelji so odklonili tako zahtevo in izjavili, da se drže delovnega dogovora, o katerem se je prosto razpravljalo in katerega so delavci sprejeli. Dogovor je veljaven do 1. januarja 1920. Z druge strani so smatrali, da ne morejo sprejeti novih tež-

koč, ki bi omogočile izdajanje listov, v prvi vrsti strankarskih. Ravnatelji so predlagali, naj se začne borba proti draginji in naj se ustanovi zadruga za vse delavce, ki so zaposleni pri listih. Delavci so ta predlog odklonili in začeli stavkati 11. novembra. Ravnatelji so se sporazumeli in izdajali skozi celo dobo stavke pod naslovom »La Presse de Paris« skupen list, ki se je tiskal v zadnjih dnevih po 5 milijonov izvodov in ki priča o solidarnosti vseh ravnateljev listov.

Skupina mladine v francoski zbornici.

PARIZ, 29. V novi francoski zbornici se je ustanovila nova skupina, ki se imenuje »Skupina mladine«. Izdala je komunikacije, kjer razvija svoj program, in sicer za sedaj samo v velikih potezah. Nova skupina obsaja osebnost v politiki in protekciji ter odklanja vse usluge. Ničte, ki je stal na čelu katkega ministrstva ali ki je bil voditelj katke stranke, se ne sprejme v to novo skupino. V podobnostih hoče ta skupina doseči gotove gospodarske cilje. Ona hoče doseči izenačenje proračuna ter obnovu razrušenih ozemelj. Reorganizirala bo gospodarstvo in upravo dežele. Kakor javlja v svojem komunikatu, je le skupini mladine pristopilo že mnogo članov.

Ujetniki, ki ne vedo, da je vojna končana.

BRUXELLES, 29. »Etoile Belge« piše o nekem belgiskem vojaku, ki se je snoči povrnil v Moné iz ujetništva v ujetniškem taboru v Quadriburgu, kjer se je nahajal od začetka vojne, ne da bi družina vedela kaj o njem ne on o družini. Vojak je izjavil, da je zbežal dne 4. minulega novembra iz tabora, kjer se nahaja še nekoliko njegovih tovarišev, ki sploh ne vedo, da je vojne že konec, ker ne dobivajo sploh nikakršne vesti od zunaj, ne časnikov ne pisem.

— Srečni ljudje! V svoji nesreči imajo vsaj eno tolažbo, upanje na konec vojne in mir, ki so je milijoni ljudi, kateri sicer vedo, da je vojna končana, že zdavnaj izgubili....

Upor nemških mornarjev.

LONDON, 29. (S) Nemški mornarji, ki so potopili nemsko brodogradnjo pri Skapaflowu, so bili internirani v nekem taboru pri Oswestryju. Prošili so, da bi jim dovolili iti na svoja domovja pred božičnimi prazniki. Minuli torek se niso hoteli pokoriti ukazom, ki so jim bili dati, in so se skušali upreti. Oborožene čete so zopet vzpostavile mir.

Posojilo za nabavo poljskih pridevkov v Argentini.

LONDON, 29. (S) »Times« poroča iz Buenos Aires: Poslanska zbornica je pričela razpravo o zakonskem načrtu za posojilo 200 milijonov v zlato inozemskih uravnav za nabavo poljskih pridevkov in drugega blaga v Argentini; večina komisije, ki proučuje načrt, smatra, da naj se posojilo dovoli izključno le Angliji, Franciji in Italiji, manjšina pa je mnenja, da se mora dovoliti posojilo vsakršni vladi.

Mednarodna delovna konferenca

WAHSINGTON, 29. (S) Mednarodna delovna konferenca je odobrila s 46 glasovi proti 24 Jounhauxov popravek, po katerem ne bodo smeje ženo delati šest mesecev pred in šest mesecev po porodu.

Delovanje mladoturškega germanofilskega odbora.

SOLUN, 22. (S. Zakasnelo.) Iz Carigrada poročajo: Listi priobčijo izjave Izetza boga Valija iz Smirne, ki pravi, da je navadno gibanje Kemal paše delo mladoturškega germanofilskega odbora.

Svicaški tečaj.

ZENEVA, 29. (S) Italija 44.60; Avstrija, n. 420, s. 3.77½, Anglija 22.13, Francija 56.10, Amerika 5.47½.

Rudarska stavka.

CHICAGO, 29. (S) Ker so stavkajoči rudarji v Bitudski odklonili predlagano zvišanje mezd, je sklenil državni gubernator v Hausasu, začeti delo z rudarji-prostovoljci, za katerih osebno varnost bo skrbelo vojaštvo.

Spor med Mehikom in Združenimi državami.

RIM, 29. (S) Poslanštvo mehiških Združenih držav sporoča: Poslanštvo mehiških združenih držav je dobilo iz Mehika brzojav, ki pravi: »Ameriško poslanštvo izraža v notni mehiški vladi svoje nezadovoljstvo zaradi aretacije ameriškega konzula Jenkinsa, ki se je izvršila po ukaz mehiškega sodnika, in izjavlja, da bi nova nagažnja temu konzulu povzročila dobre odnose med tema državama.« Nota zahteva takojšno izpustitev aretirancu. Mehiška vlada je izrazila v svojem odgovoru presenečenje zaradi neupravičene zahteve ameriške vlade, ker njezova aretacija je popolnoma upravičena vsled njegovih protivojnih izjav tekom zaslišanja o aretaciji s strani banditov. Me-

PODLISTEK

Za staro pravdo.

(50)

Av gust Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

Sestra si mi po mleku, gospodski hči. Iskala sem te na Susjedu — ali nisem vsa našla, plemenita gospica. K vaši materi nisem smela, ker je gospa ostra, a jaz sirota. Tako sem prišla semkaj. Rotim te, osvobodi mi ga. Stori mi to na ljubav mleku, ki si ga pilal Pomagaj, ker me drugače izje žalost. Ko bo kedaj tvoj srce občutilo, kaj je srcu drugo, boš znala ceniti, kako bedna in užaloščena mi je duša.

Jokaje je spustila Jane glavo na Sofijine prsi, a ta jo je privila k sebi. Solza je zasvetila v očesu mlade plemkinje, ki jo je gladeč z roko Janino čelo — začela tolažiti: »Ne joči, setrica, umiri se! Morem si mišliti, da se ti je hudo trnje zabodlo v srce, da te duša boli. Teško je, ko smo izgubili, kar nam je bilo drago. Ali, kar morem, storim. Pridi, pojdiva na grad. Govoriti hočem z gospodom podbanom, on pomore najbolje. Je-li, da more, gospod Milič?« se je obrnila proti mladeniču, ki je ganjenega srca gledal ves ta prizor.

»More, gospica,« je odgovoril mladenič, »in mora. Janinemu zaročencu se je zgodila krivica. A verujte pri mojem poštenju, da se tudi jaz pobrigam za to siroto.«

»Hvala vam, gospod Milič,« je rekla deklica, a iz solznih oči ji je šinila vsa milota deviške duše.

»Jaz ne sprejemam te hvale, gospica,« je odvrnil mladenič plaho; »nesreča je v ljudeh, da narava poraja take nestvore, kakršni je Tahi, ki jim je tuja nesreča največja radost. Ali, sreča je, da je poštenih src, ki smatrajo za svojo dolžnost, da lečijo tuje boli, pokoreč se samo božjemu zakonu, zakonu ljubezni. Ostanite zdrava, gospodična!«

»Ali nočete z nama v grad?« je vprašala Sofija ljubljivo.

»Ne morem,« je odvrnil mladenič, »doli v vasi me čaka sluga s konjem. Zjutraj ob zori moram biti v Zagrebu, a imam še nekaj urediti na svojem posestvu.«

»Pa z Bogom, gospod Tomo,« je rekla mladenka s pridruženim glasom ter je, obotavljaje se, podala mladeniču roko. Tomo jo je prijel — privrkal v svojem življenju. Zadržel je kakor da ga je zadela strela. Kri mu je zalavala silovito in spreletalo ga je po životu. Stal je tu nepremično, kakor da so mu noge zakopane v zemljo in stoječ je gledal v te dekleške oči in stiskal to malo mehko ročico, kakor da drži z roko zapis svojega odrešenja.

Mala roka je drhtela, drhtela je tudi Sofija, povesene in v stran obrnjene glave. V očeh ji je zasvetila neka nenavadna, tujnostena luč, kakor zvezda danica po temni megli, v obrazu ji je zardel žar, sličen pomladni roži, a ustnici ste se ji pregibali kakor da sepečete gospodovo molitev.

»Z Bogom!« je šepnila deklica in — odšla.

»Z Bogom!« je iztisnil mladenič.

Polagoma je deklet privzdignilo oko, zenica ji je čudno zablisnila, po obrazu ste ji šinile hkratu radost in žalost; tiho, tiho je rekla: »Z Bogom! Pridite skoro, pridite — jutri!«

Iztrgala roko, prišla Jano ter pohitela proti gradu. Svet se je mešal pred njo, nebo in zemlja sta izplintila in rekla je Jani ihtec:

»Sestrica, čutim, čutim, kako nesrečna si!«

Ravno je hotela zaokreniti v dvorec, ali nenadoma je stopila pred njo gospa Marta. Dekle je vztrpetalo in povesilo oči.

»Odkod, sestra?« je vprašala Marta, »že dolgo te iščem po vrtu.«

»Jaz sem — je odgovorila Sofija v zadregi — dovela tu Jano — siroto —«

»Jana,« je rekla Marta, »le pojdi dalje proti gradu, prideva za teboj.«

Ko se je kmetica nekoliko oddaljila, je vprašala Marta resno:

»Sofija! Kaj je s tabo?«

»Ni-ni-nič,« je zajecjala Sofija. Marta pa je nadaljevala ostro in kratko:

Prisila vlada se sklanja tudi na dejstvo, da obtoženo ne pospešiti svoje provizorne osvojitve, da se ne pora s tem, da plača kavcio, svažico temu, da je sodnik doživel zelo majhno kavcio 500 dolarjev. Mehška vlada ugotavlja v svojem odgovoru, da predsednik Carranza nima pravice ukazati, naj se obtoženo izpusti v svobodo, ker se to protivi ustavi, in da mora ameriška vlada čakati razsode mehiškega sodnika, ker mehiške oblasti žele postopati v tej zadevi pravično, kakor vedno. Ta brzojavka, ki se je uradno poslala mehiškemu poslanstvu, upravičuje popolnoma vede mehiške vlade, ki mora odkloniti zahtevo, kakor izvršitev bi pomenjala kršitev njene ustave. Ni dvoma, da je konzul Jenkins, ki je podpisal pred preiskovalnim sodnikom nasprotujoče si izjave, prevzel odgovornost, o kateri lahko sodi samo sodniška oblast, v kateri delokrog se ne sme vmešavati izvrševalna oblast. Kakor je razvidno iz te zadeve, žele nekateri ameriški elementi uporabiti ta dogodek za »casus belli«, ker če se je mehiška vlada pokazala pripravljena, plačati banditom, ki so bili ujeti konzula Jenkinsa, 150.000 dolarjev za njegovo osvoboditev, ki ni ne mogel sedaj leta pristati na izročitev borilni 500 dolarjev v roke sodnika in tako doseči začasno osvoboditev in odpraviti povod aretacije ter tako onemogočiti vsak izgovor za kakršniboli oborožen napad na Mehiko?

Italijani, Slovani in socialisti.

1. Pred kratkim je priobčil tujakinja »Lavoratore« nasednji članek:
Od dneva, ko so se v Trstu izkrcali italijanske čete, je italijanski časopisje priobčilo nedogledno blankov, dopisov, bolj ali manj resnih razprav in razgovorov: o političnih, gospodarskih in narodnih razmerah v Juljski Benečiji; o duševnem razpoloženju domačega prebivalstva, posebno pa o Slovanih Juljske Benečije in pa o načinu, kako naj bi država uredila njihov pravični položaj in pa svoje lastno razmerje do njih! Naravno je bilo to. Drugačnje vedenje časopisja, vedenje brezbrzičnosti, nezanimanja ali apatičnosti do novih pokrajin — bi bilo nerazumljivo. Potrebno je bilo, da seznani, ali vsaj skuša seznaniti ljudstvo z novimi državljani, odraslimi brati, njihovimi željami, njihovimi aspiracijami, njihovimi boji, njihovimi bolni, njihovo zgodovino. Treba je bilo zadostiti — vsaj deloma — skupni radovednosti namreč novim pokrajinam, v katerih imenu se je ves narod oborožil, se vovečal, žrtvoval toliko življenj in svojo gospodarsko blaginjo. Vse to je bilo naravno, je bilo človeško. Ni pa bilo ne človeško, ne potrebno, da so s tistimi opisi silili italijansko vlado k zgroženim akcijam, škodljivim za gospodarsko življenje prebivalstva tega predela.
Vodilni motiv vseh teh opisov novih pokrajin: podoba, premissa, na kateri je temeljila večina politično-socialnih razprav, ki jih je zastopala večina žurnalstov; kakor tudi večina predgovorov, po katerih naj bi vlada razvijala svojo akcijo v Juljski Benečiji: vse to da je država imela kot končni cilj, kot vrhna dobrina, da se ji mora žrtvovati vse drugo. Blaginja, mir, bodočnost narodov; gospodarski in duševni napredek ljudstva: to da morejo biti le posledice tiste vrhne dobrine, ki je — država.

Iz tega izhaja, kot logičen in potreben, bol proti vsemu, kar nasprotuje dosegi in konsolidaciji vrhne dobrine, ki naj bi predstavljala liberalno mišljenje suverene države. Kdor si usvaja to misljenje, mora žrtvovati narodov in gospodarske in kulturne potrebe posameznih narodov smatrati le kot posledice in kot sredstva, ki naj se jih poslužuje država, da more tako v notranjem kakor na zunan razvijati vse tisto delovanje, ki tvori svoto zgodovinskih funkcij.

Neutajljivo so bila to naziranja, po katerih hoče italijanska vlada urediti pravični položaj prebivalstva naših pokrajin. In ta naziranja narekujejo tudi žurnalstom in piscem o lokalnih stvareh predloge, ki stremijo po ureditvi omenjene pravične pozicije ter kulturnih in jezikovnih pravic Slovanov v Juljski Benečiji. S takimi naziranjmi se obračajo tudi do nas socialistov — direktno ali indirektno — izvesti braniteljske buržoaznega režima, da bi nas prepričali, da nam je vsled našega položaja kot internacionalne stranke, vsled razrednih odnosov do slovenskega proletariata, v dolžnosti, v moralno obveznosti, da na kak način pridobimo slovensko prebivalstvo za Italijo; da bi torej ustvarili slovenske žandarje proti Slovanom in proti sebi! Mnogi trde, da je to edino dobro delo, ki nas more se odrešiti pred sodbo italijanskega naroda, ki da vidi v nas sovražnike njegovih narodnih aspiracij.

Sedaj je prišel — mislimo — trenutek, da povemo svoje mnenje odkrito in razločno. Buržoaziji ne ugašajo jasne in dolocene situacije. Živi od dvomnosti in v dvomnostih. Mi pa hočemo bistri in čistosti stvari tako, da jih bodo mogli vsi videti in razumeti, ne da bi morali preveč napenjati svojih lastnih čustvenih zmogljivosti. Mi ne smatramo države kot končni cilj, kot vrhno dobro, ki bi ga bilo treba dobiti za nas, blaginja, mir; je gospodarski, socialni in duševni napredek narodov; vseh narodov!! Država more biti sicer eno sredstvo v dosegu te naše vrhne dobrine; more pa biti tudi nepotrebna za dosego našega ideala. In kakor zahteva liberalna buržoazija, naj se žrtvuje vse za dobro države, zahtevamo mi, naj se vse žrtvuje, da se uresniči novi zakon o delu, nova proletarska morala, ki uredi skupno blaginjo; a to ne, kolikor utegne biti potrebno in koristno tej ali oni politični napravi; marveč, kolikor.

Zavlekel se je semkaj tudi Tahi. Ali naj vam naštejemo njegova razbojstva?

»Poznamo jih, poznamo,« so se odzvali glasovi.

»Tahi s pomočjo bana,« je nadaljeval podban, »hoče biti gospodar naši kraljevini, snubi prijatelje, podkupuje slabiče. Ako zavladata Tahi in njegova stranka, z Bogom zakon, z Bogom pravica, z Bogom poštenje! Mari ni že potvoril zakon? Kmetje nam ginjejo, obupujejo. Recite, kar hočete, tudi kmet nosi na sebi božjo podobno in dušo in srce. Tare ga turška sablja, bije ga gospodski bič, ubija ga glad. Ako se on upre, odkod nam bo vojska, odkod denar, odkod plug, kje nam bo naša dična domovina? Kaj nas čaka? Turško robstvo. Tahi bi to prebolel, postal bi beg kot Bokanjci; mari pa naj mi izdamo dom radi svoje koristi?»

»Nikdar!« so zagrmeli gostje, a Fran Mrnjavič je zasakal glavo.

»Dobro! Naj se pogada lomil Zatecimo se k najvišjemu sodišču, k saboru! Pojte vsak v svoj kraj, poučujte ljudi, recite jim, da so Zrinjski in Frankopani z nami, a ko nam pride banski poziv, pobitimo vsi v Zagreb, da vržemo Taha, naj se seli na svojo šumodjasko pustino. Ali vam je prav, kar sem rekel?»

»Jel — Vivat dominus Ambrosius!« je zabučalo plemstvo.

»Dobro!«, je rekel Ambrož jaz bom....

tor to dobro more biti sad skupnega dela za skupno dobro vseh: svoto največje svobode in največje pravičnosti more dati družba, temelječa na gospodarski in socialni enakosti, na skupnem delu vseh, ki so zmogli za dele.

Mi tu v Trstu, mi italijanski, slovenski in nemški socialisti v Juljski Benečiji, mi ne moremo sprejeti naloge, da bi pridobili Slovane ne za italijansko, ne za jugoslovansko stvar. Naša naloga je ena edina: da pridobimo ves proletarijat, slovenski in italijanski, za proletarsko stvar, da ga dovedemo do zavesti potrebe proletarskega boja za stvar socialne revolucije, ki jo hoče udeležiti socializem. To je naša naloga, naloga vseh socialistov, ki so ostali zvesti razrednemu boju, ki mu homo mi posvečali vse svoje sile. Da, za to stvar hočemo pridobiti tudi slovenski proletarijat, pridobiti ga tudi za italijanski proletarijat, ki je enak slovenskemu proletarijatu. In zato je bila večeraj in bo tudi jutri naša dolžnost, da zblizamo ta dva proletarijata, ločena jezikovno, ki pa sta enako zatirana, enako izkoriščana. Vse slovensko ljudstvo naj postane prijatelj italijanskega ljudstva in naobratno! A to ne radi državnih potreb, marveč za to, da izigine slednji za vedno nemoralno in nesocialni plemensko sovražstvo. Ne za to, da bi ustvarili italijanski buržoaziji žandarje in čuvaje njenih bogastev, in da bi uporabljali te proti Slovanom in proti proletarijatu, marveč v namen, da slovenski proletarijat postane skupno z italijanskim proletarijatom zaveden soborilec v vojski proletarske internacionalne. To je naša dolžnost, to edino je naša naloga! To pa je tudi edini način, primeren, da podeli mir prebivalstvu teh krajev.

Tu živi slovensko in italijansko prebivalstvo. Enemu in drugemu treba dati, kar mu gre, brez ozirov na državo, da se enkrat neha obžalovanje vredni zistem, ki smatra obmejno prebivalstvo kot strategična sredstva!

Pri tej potrebi do uverjenja, da ljudstva nikakor niso tu, da bi napravljala uslugo buržoaziji in njenim državam. Če se boje vsakega ljudstva in se mu boje dati vse pravice, ki mu gredo, ako se boje njegovega morebitnega gospodarskega in kulturnega napredka, potem bi bilo bolje, da ne zasedajo pokrajin, v katerih biva to ljudstvo! Če ni tako, pa naj mu dajo, kar mu gre! Tista narodna politika, ki bi hotela dati toliko, kolikor ne zadošča za življenje, a je preveč za smrt, je že pogorela v Avstriji. Naj poskušajo gospodje nacionalisti smatrati ljudstva za živa boba, katerih moralna in socialna vrednost je nad politično-socialnimi funkcijami kake države, in naj skušajo dati ljudstva, kar je njegovega!

Če je res, da obstoja država s svojimi potrebami, pa ni nič manj res, da obstojajo tudi ljudstva s svojimi potrebami, s svojimi aspiracijami! Če bi razmerje med Slovani in državo v Juljski Benečiji hoteli urejati edino le z ozirom na državne potrebe, se jim ne posreči nikdar urediti to na način, zadovoljiv za Slovane, marveč ustvarijo tisti frendetizem, ki mora izbruhati kot usodna in logična posledica narodnega zatiranja! Naj se uredi torej to razmerje z bolj modernega gledišča, bolj socialnega in človekoljubnega, to je: upoštevajoč le gospodarske in kulturne potrebe Slovanov, kakor tudi vsega drugega prebivalstva sploh. Tako dobi slovenska skupina Juljske Benečije svoje pravice in se postavlja istočasno podlage tistega soživljenja in tistega spoštovanja med obema narodoma tega ozemlja, ki bosta morala vendar biti vez med obema narodoma, ki sta sedaj v medsebojnem boju radi imperialističnih aspiracij!

Ce pa nacionalistična buržoazija misli — v svoje dobro — nadaljevati z narodnimi boji, pa naj ima vsaj toliko sramu, da ne zahteva podpore socialistov. To tem bolj, ker mora — po izkustvu — vedeti, da te podpore ne bo imela nikdar!!

Domače vesti.

Našim čitateljem in dopisnikom! Naša stvar zahteva čim dalje s tem večjo nelagodnostjo, da se razširi naš list. Težko nam je, ali potreba naroda nam je ukaz, in tako sporočamo čitateljem in dopisnikom našega lista, da bo »Edinost« odslej izhajala po trikrat na teden na štirih straneh, in sicer ob sredo, petkih in nedeljah. To naj bi bilo prvo, za sedaj mogoče razširjenje našega lista; z novim letom pa upamo, da se povrnemo k predvojni obliki našega lista. Pripravi smo, da sprejme naše obitstvo to preuredbo s tistim zadoščanjem, ki naj je izraz neznanjane njegove naklonenosti namreč našemu listu, oziroma se povečane. Zato se pa tudi obračamo na naše dopisnike, da naj bi nas, kakor narodniki s svoje, tako tudi oni s svoje strani podpirali kar najzadaneje v našem delu za obči blagor. Ako smo doslej morali marsikaj opustiti in izpuščati zaradi preozkega prostora v našem listu, bomo odslej laglje zadovoljevali vsem željam. Torej s skupnimi močmi do skupnega cilja!

Ureditev valutnega vprašanja. Včeraj objavljeno poročilo iz Rima o končnem ureditvi denarnega vprašanja v zasadenem ozemlju je sicer dovolj jasno; toda vendar, da ne bo napačnega nimevanja, naj povemo takole po domače, kako je treba razumeti stvar. Pri zamenjavi meseca aprila se je dobilo za 100 kron 40 odstotkov te svote v lirah, torej 40 lir. Sedaj se ta 40 odstotni menjalnišni zvišuje od 40 na 60%. To se pravi, da se dobi za zamenjanih 100 kron 60 lir. Ker je zamenjalec že dobil za vsakih zamenjanih 100 kron 40 lir, mu gre sedaj še razlika od 40 na 60, torej 20 lir. To velja za denar, ki je bil zamenjan v gotovini v to določeni banki, finančnemu ali davčnemu uradu itd., kakor tudi za ves osti denar, ki je bil naložen v denarnih zavodih. Kdor je imel do zamenjave meseca aprila t. j. maložene n. pr. 1000 kron, se mu je tedaj ta znesek preplaval v 400 lir. Sedaj se mu pripiše še 20%, tako da bo imel naloženih 600 lir. Ne velja pa to za tiste vlagatelje, ki so izjavili meseca aprila, da hočejo imeti svojo vlogo še nadalje v kronah. Njihova vloga ostane tudi zaneprej v kronah, kakor je bila prvotno. Glede takomenovanih »serijskih« lir, tistega posebej izdanega italijanskega papirnatega denarja, ki se je moral sprejemati po zamenjavi 40 lir za 100 kron, velja sedaj, da se dobi zani še 10 odstotkov dodatka. Vsaka taka lira (bilo je pa »serijska« denar po 1, 2, 5 in 10 lir) je torej vredna eno četrtino več, in se torej dobi, če se zamenja ta »serijska« denar ali pri »Banki d'Italia« ali finančnih in davčnih uradih, na vsako lito 25 stotnik. To tako dobe tudi tisti, ki so že oddali tak denar in so prešli za to oddajo potrdilo. Tako, mislimo, smo dovolj pojasnili to končnoveljano urodo valutnega vprašanja v zasadenem ozemlju.

Koceni »Antise«, objavljeni v nedeljski številki, si dovoljujejo pripomniti naslednje: Prvo dejanje je res igralo v neki negotovosti, a temu je kriv prekratko odmerjeni čas za temeljito naštetje ulog. Tudi se ne strinjamo z g. kritikom, ako trdi, da je bilo ravno drugo dejanje najbolje podano. Ostala dejanja so bila bolj boljša od prvega, ker so se vsi igralci otresli trene, ki jih je navdajala ob začetku, kar je umevno, ako pomislimo, da se je tako težko delo študiralo samo štiri dni. Kar se tiče interpretacije Fjodora, izjavljamo, da se ne bom oziral pri ponovitvah na osebno mnenje g. kritika, temveč bom podeljal to osebo tako, kakor sem si jo začrtal. Prouč sem to delo kolikor mogoče temeljito in prišel do prepričanja, da Fjodor ni ju-

nak, ampak v resnici slabši. Med proučevanjem tega dela sem bil stalno v stiku s g. prevajalcem, ki se — naj hrečno omenim — v glavnem popolnoma strinja z mojo interpretacijo. Glede »lepo-vidine« jokovosti naj izjavim le to, da sem se dal mogoče zavesti v enmazo, toda primerjanje z »Lepo Vido« gotovo ni umestno. Smrt po zastupljenju s ciankijem sem podal veritično, in to po navodilih nekega zdravnika, ki mi je polajnil, kako deluje ta strup, toda izognil sem se vsakega pretiravanja, kar lahko potrdijo vsi stavzoči. Tudi mislim, da sem podal ta prizor v dostojni odski obliki. Končno naj še omenim, da me boli, da se tako malo upošteva trud celega ansambla, da se v tej težki dobi ohrani in izpopolnjuje naše skromno gledališče. — Marij Sila.

Slovensko gledališče. V četrtek, 4. t. m., se upri-zori lisenov igrokaz v treh dejanjih »Nora«. Kakor je že bilo javljeno, se bo vršilo jutri točno ob 20 predavanju o tem delu. Predavala bo gđ. Pavla Hočevarjeva. Upati je, da bo tudi to predavanje tako dobro obiskano, kakor prvo, katerega uspeh se je pokazal pri premijeri in repriži »Antise«, ko je občinstvo sledilo igri z nenavadno pozornostjo.

Sentjakovski Miklavž bo razdeljeval svoja darila prihodnjo nedeljo, 7. decembra t. l., ob 17. Ob tej priliki bo Sentjakobska podružnica CMD pobirala vstopnino, ki jo bo porabila za otroke Sentjakob-skega otroškega vrtca; Sentjakobska društva bodo zapela par pesmic, a skupina »Viktor Parma« bo zasvirla par komadov novih slovenskih skladb ter na koncu nekaj poskočnic. — Da bo pa zabava bolj prisrčna, namerava podružnica CMD prideti tudi šaljivo tombolo, ter prosti v to svrhu za darila, ki naj se pošljejo v otroški vrtci pri Sv. Jakobu. Za bufet sprejema darila g. Ivanke Širok, Karlova Zgornja 11. Ker se podružnica CMD nahaja v veliki stiski in je v nevarnosti, da izgubi prostore, ki se uporabljajo za o-troški vrtci, je dolžnost vsakega Sentjakobčana, da ji prisloži na pomoč z darilom katerega predmeta za tombolo ali bufet. Pomagajmo si sami in

Jugoslovanski obrtniški zbor. »Občeslovanski obrtni društvo v Celju« se sklicalo za dan 9. no- vembra »Jugoslovanski obrtniški zbor«, ki je uspel najlepše. Zastopanih je bilo okoli 40 obrtnih organizacij. Med njimi vse belgajske organiza- cije in mnogo hrvatskih — na čelu jim Savez hr- vatskih obrtnikov. Navzoči so bili: zastopnik nr- nistrstva za trgovino in industrijo, nadzornik Zafr- Skankovič, zastopnik deželne vlade za Slovenijo, okrajni glavar dr. L. Žužek in sekcijski svetnik dr. Marn, zastopnik mestne občine celjske dr. Po- jancec, nadzornik za obrtno solstvo vladni svetnik Ivan Šubič, ravnatelj urada za pospeševanje obrti- inž. Turšek, več narodnih predstavnikov, odpo- slanci Zanatske komore v Beogradu, Trgovsko- obrtno zbornice v Ljubljani. Zborovanje je vodil predsednik Ivan Rebek iz Celja. Na zboru, ki je štel 300 delegatov, je bilo storjenih več sklepov nacejne važnosti. Ministrstvo za trgovino in in- dustrijo je bilo brzojavno naproseno, naj gđe žur- nega delovnega časa izda potrebna navodila za zastopnikom države na konferenci za ureditev dela v Washingtonu. Nadalje je bil izvoljen odbor 20 članov, ki naj izdelata načrt za enotno organizacijo o- brtništva v Jugoslaviji. Ta odbor je imel že istega dne prvo sejo, kjer se je sklenila ustanovitev »Osrednje pisarne za pripravo vseobčnega obrtni- skega kongresa v Beogradu«. Čudna so pota usode: to znamenito jugoslovansko zborovanje se je vršilo v hotelu »Union« (poprej: Deutsches Haus), s katerega je poleg državne prikrvit vi- sela slovenska trobojnica. O zborovanju se izda posebna brošura.

Med Jugoslovani pred 32 leti. — Francoski pisec Beguen se je mudil pred dvaindeset leti med Jugoslovani in je — kakor delo to tudi še danes — priobčeval svoja pisma o naših deželah v listu »Journal des Debats«. Ta pisma — izpolnjena sedaj z drugimi pismi, ki jih je pisal svoji materi in svojemu bratu — so izšla sedaj v založništvu Bossarda v Parizu pod naslovom »Med Jugoslovani pred 32 leti«. Na je- sen leta 1887 je grof Buguen na račun rečenega lista potoval po jugoslovanskem ozemlju nekdane monarhije. Leta 1888 je potoval v drugič. Iz tega je razvidno — piše v predgovoru — da so sim- patije tega lista do Jugoslovancev zelo velike, in sicer ne še le vsled zadnjih dogodkov, in da se za- nimajo za ta zatirani narod. Pisma Beguena niso le efemerne, kratkodobne pomembnosti. Z tedaj je pisec izražal svoje občudovanje jugoslovanskim patriotom in je brez strahu opozarjal na zmote in krivice avstro-ogrske politike, tako, da se je bilo že bati, da mu priredijo v Budimpešti slab spre- jem. Vračati se je moral neozgodino preko tega mesta. Z vsjo pravico je to delo posvečeno spominu škofa Strossmayerja, velikega borca za ujedineenje in osvoboditev vseh Jugoslovancev. Čitanje poroč- li Beguena je danes, po 32 letih, v posebno na- slado. To knjigo bomo mogli odložiti z zadoščan- jem, ker ni treba pisca ničesar preklekavati, kar je pisal svojedobno. Beguen se je pokazal politič- nen bistrovidec, ki bi ga mogli mnogi diplomate zavistiti na njegovi dalekovidnosti.

Angleški in francoski tečaj. Kakor je že bilo javljeno se otvorilo ta teden večerni tečaj za angleški in francoski jezik. Ponk se vrši potom direktno, praktično konverzacije, med katero se bo učila tudi slovnica. Vpisuje se vsak dan od 18 do 21 v prostorih »Glasbene Matice« v po- slopiju Narodnega doma, ulica Galati 20, I. nad- stropje, druga vrata na levo. Otvorijo se tudi te- čaj za deco od 16 do 17 ure. Z ozirom na važnost poznavanja teh dveh velevažnih svetovnih jezikov, in posebno pa z ozirom na to, da je sedaj mnogo naše dece brez šole, se gorimenovali tečaj naj- topleje priporočajo.

Nesreča na openski postaji. Strojevodja Zanelli je včeraj med delom na openski postaji udaril z lokomotivo št. 17814 ob odbijača na koncu proge; v sled sunka je poletel na lokomotivi neki ventil, in vroča para je s silo zasikala v Zamellija, katerega je nevarno oparila po obrazu, rokah, prsih, tre- buhu in po splošnem udru. Zdravnik resilne postaje mu je dal najnujnejšo pomoč, naker so ga pripe- lali v mestno bolnišnico, kjer je par ur pozneje izdihnil.

Ramli ga je z nožem. Jakob Borghesi, star 44 let, stanoječ na Belvederu 8, je postal v zadnjem času ljubosumen na nekega Angela Sampierija, starega 30 let, stanočega v ulici del Capitelli 5. Včeraj okoli 21.30 je prišel k Sampieriju, ki je se- del v gostilni »All'America« v ulici Crosada, de- ček, po katerem je dal Borghesi poklicati Sam- pierija pred gostilno na ulico; ko je stopil Sampier- i pred Borghesija, ga je leta nenadoma udaril z no- žem po levem licu in mu povzročil 8 cm dolgo rano ter zbežal. Sampier je dobil na rešilni po- stojaj prvo pomoč ter šel nato na svoje stanovanje.

Potkušen samoumor. Zaradi družinskih prepri- rov je včeraj okoli 11 izpil Emil Prellisnich, star 19 let, brez posta, stanoječ na starem trgu 4, 20 g karbolne kisliline. Prihitel je zdravnik resilne postaje, ki je izpral mledenicu želodca ter ga dal odpeljati v mestno bolnišnico, kjer se nahaja v ne- varnem stanju.

Zamisljen v luno je baše sedel Ivan Verčon v gledališču »Politeama Rossetti«, ker ni čutil, ko- mu je nekdo zmešal iz zepa listnico, v kateri je imel 500 lir.

Neznani tatovi so minulo noč naredili v zid hišnik, skozi katero so se splazili v prodajalno Lovrenca Medeota pri Sv. Anži št. 889 in ukradli za 210 lir živili. — Antonu Bachu, stanujočemu v ulici Sv. Ciline, so neznanci pokradli snoči nekaj kokoši, vrednih 110 lir.

Anica Čehovin
Aleš Jansky
depotni blagajnik Živnostenske banke
poročena
Trst, 1. decembra 1919.

MALI OGLASI

se računajo po 10 stol. beseda. Najmanjša pristoj- bina 1 l.—. Debele črke 20 stol. beseda. Najmanjša prisojbina 1 l.—.

SPRETEGA urarskega pomočnika sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Anton Vadrjal, urar, Aj- dovščina. 3338

SLUŽKINJO, dekle ali vdovo išče domača druž- na proti dobri hrani in plačilu. Oglasiti se takoj pri družini Skabar, Piazza S. Giovanni št. 3. 4395

DOBRO vpeljana trgovina jestvin v prometnem kraju se proda radi selitve. Naslov pove inšer. odd. Edinosti. 4396

KRASNI baržunasti klobuki, cene nizke, sukneni 15 lir. Sprejemajo se naročila in popravila. — Corso Garibaldi 28. 4397

PRODA se malo rabljena železna peč radi po- manjkanja prostora. Naslov pove inš. odd. Edi- nosti. 2728

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Priđem lahko poni. Alojz Povh, Garibaldi trg št. 3 (prej Barriera). 3341

»PIKOLO« za hotel, več slovenskega in italia- nskoga jezika, se sprejme takoj. Ulica Geppa 23, predstaviti se 15-18. 4401

MLADA vdova, brez otrok, šivilja, želi znanja v svrhu ženitve z uradnikom ali boljšim delav- cem v stalni službi. Le resne ponudbe, če mo- goče s sliko, na inš. odd. Edinosti pod »Res- nost«. 4370

Priporočljive tvrdke.

TRGOVINA JESTVIN
via Genova (Campanile) 13. Zaloga: kave, olja, mila, sveč, sardin, kakava, čokolade, čaja i. t. d. Pristni Jamaika rum, konjak, vermouth, marsala, vsiljavec ter raznovrstna vina, vse po zmernih cenah. Ivan Bidovec.

MEHANICNA DELAVNICA.
Odklona livarna Osvaldella, Via Media 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Pro- računi.

KNJIGOVEZNICA.
Pietro Pippin, Trst ulica Valdivrio 19. Artistična vezava. Zepni koledari lastne g. izdelka. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 201

MAJOLIČNE PEČI IN STEDILNIKI.
M. Zeppar, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmjerne. 202

PAPIR.
Velika zaloga papirja za ovitke, papirnatih vre- čic lasne tovarne. Vakci raznih barv in velikosti. Cene zmjerne. Gastone Dollinar, Trst, Via del Celsi 16. 256

DAMSKA KROJACNICA
A. Rieger, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsa- kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gleda- lišče itd. Cene zmjerne. Postrežba točna. 337

JOSIP STRUCKEL
Trst, vojaž Via Nuova - S. Caterina.
Velika izbira vsakovrstnega blaga za moške in ženske. — Blago za suknje, žamet, barhant, svile, etamin ter raznih predmetov za okras oblek. Vse po znižanih konkurenčnih cenah.

ZALOGA UR IN ZLATAMINE ...
na veliko izbero se vdobi pri
A. POVN v Trstu
FRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

TRGOVINA KLOBUKOV

K. Cvenkel v Trstu

naznanja svojim cenjenim odjemal- cem, da se je z dnem 24. avgusta t. l. preselila s Korza V. E. III. št. 28 za dve številki naprej, namreč na št. 24.

Fotografski atelje Daguerre

Trst, Corso šte. 39.
Razglednice v platini, specialiteta: slike v barvah, fototipiji, gabinet, vizit, povečanja, reprodukcije vsakevrste. Elektr. razsvetljava.

PFaff

Stroj za šivanje in vezanje pravi nemški vzorci
Seidel & Neumann in
Singer & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebščin. Trdka ustanovljena l. 1878. Mehanič. delavnica za vsako popraviljanja. FRANCESCO BENHAR Trst, ul. Campanile 19

Maribor.

Kdor želi posestva, hiše, vile, prodajalne itd. mu da pojasnila rojak JANKO TROŠT, Maribor Ferdinandova ulica 3, III.

JADRANSKA BANKA

Deln. glav. K 30.000.000, Reserve K 5.500.000

Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljan- ljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.
Obavija vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema vloge

na hranilne knjižice proti 3 1/2% letnim obre- stim, v oancigro-prometu proti 3% letnim o- brestim. Na odpoved navezane zneske spre- jema po najugodnejši pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostna predala (Safes deposit).
Blagajna posluje od 9.30—12.30 in 14.30—16

ZOBOZDRAVNIK

D. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

Brezbolnostno izdiranje zob, pimbobiranje in umetni zobje

— TVRDKA —

Alarico Lantschner

v Trstu, Via Roma 28 (bivša ul. delle Poste) vogal ul. Giorgio Galati. Zraven velike pošte. — Telefon 198.

Dvokolesa, motorna kolesa, pri- tikline, pnevmatični predmeti. Popravila. — Delo solidno.

40 Alla città di Trieste 40

ul. G. Carducci (prej Torrente) 36

Izgotovljene moške obleke lastnega izdelka.

Črne modre, sive obleke . . . L 90.—
Dežni plašči L 105.—
Povrtniki L 130.—
Hlače za delo L 15.—
Obleke za delo L 38.—
Vojnene srajce L 9.—

Velika izbira vsakevrstnih oblek za moške in dečke po absolutno konkurenčnih cenah. Sprejemajo se naročila po meri za obleke in povrtnike. — Delo se izvršuje v 24 urah.

UMETNI ZOBJE

z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrabli
VILHEM TUSCHER
TRST, ul. 30. oktobra (ex Caserma) 13, II
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

(Lastna palača). Ustanovljena leta 1888.

Zavarov. proti škodi, povzročni po ognju, strelu in eksplozijah. Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlomom. Za- varovanja pošiljatev na morju in po suhu. Za- varovanja zavarovanja v najrazličnejših komunali- ciah. Delniška glavica in rezerve dne 31. decem- bra 1915 K 199.625.992/40. Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1915) K 516.405.840/—, Čakari obstoja družba, je bilo v vseh branah iz- plačano na škodah K 872.453.443